Raadsvoorstel (gewijzigd)

Raadsnummer:	**2024-003**	Zaaknummer:	**1725437**
Onderwerp:	**Participatievisie Nijkerk 2024-2026**		
Korte inhoud:	Met de participatievisie 2024-2026 leggen we de basis voor een eenduidige en doelgerichte aanpak van participatie in onze gemeente. We verbeteren stap voor stap onze participatieaanpak naar een herkenbare, moderne en praktische werkwijze. Dit komt ook tot uitdrukking in de documenten die we als vervolg op en in samenhang met de participatievisie uitwerken: het participatiebeleid, het uitvoeringsprogramma en de participatieverordening. Samen vormen deze vier elementen het participatiekader van Nijkerk.		

Datum B&W:	2 april 2024 en 24 juni 2024	Portefeuillehouder:	Wethouder Windhouwer

Voorstel

1. De participatievisie Nijkerk 2024-2026 (versie 24 juni 2024) vast te stellen.

Inleiding

Samenwerken met de samenleving en participatie zijn thema's die steevast terugkomen in visiestukken van de gemeente Nijkerk. In de Ontwikkelagenda 2023-2026 schrijft het college de komende jaren te willen ontwikkelen "naar een samenwerkende gemeente die uitdaagt en ruimte biedt". En: "We zullen scherper per vraagstuk onze rol definiëren. Als lokale overheid staan we soms zelf aan de lat om prestaties te leveren en resultaten te halen. Maar we zullen vaker de randvoorwaarden en het speelveld moeten scheppen waarop ook andere partijen kunnen presteren of dit samen met ons kunnen doen."

In deze visie leggen we de basis voor een eenduidige en doelgerichte koers. We willen dat participatie bij onze vaste manier van werken gaat horen. We verbreden onze participatie naar alle fasen van het beleidsproces, van probleemstelling tot beleidsvorming en evaluatie. En we versterken onze participatieaanpak naar een herkenbare, moderne en praktische werkwijze. Dit is een ontwikkelproces, waarin we als gemeente én als samenleving stap voor stap groeien door te leren van onze ervaringen. Met dit proces zijn we als gemeente al begonnen. We zijn in het ene beleidsterrein wat verder dan in het andere. Ook de manier waarop participatie inhoud krijgt is niet overal hetzelfde.

Participatiekader in vier onderdelen

De participatievisie is de eerste stap om te komen tot een volwaardig participatiekader. Het participatiekader zal uit vier onderdelen bestaan, die van 'op hoofdlijnen en abstract' naar 'specifiek en concreet' gaan. Hiermee volgen we de opzet uit de VNG-handreiking 'Aan de slag met participatie'.

1. In de participatievisie beschrijven we het belang van participatie en de ambities van de gemeente. In de participatievisie geven we een voorzet voor de uitwerking van het participatiebeleid (zie b).
2. Het participatiebeleid beschrijft de vormen van participatie die we willen gaan hanteren. In het beleid komen onder andere de spelregels, handvatten en goede voorbeelden.
3. In het uitvoeringsprogramma beschrijven we doelen, resultaten en activiteiten die we de komende drie jaar ondernemen om uitvoering te geven aan de participatievisie. We maken ook inzichtelijk hoe we dit willen organiseren en borgen in de organisatie.
4. De participatieverordening verankert de afspraken die de gemeente met zichzelf maakt op het gebied van participatie. Hierin leggen we ook onze spelregels voor het uitdaagrecht vast.

De participatievisie ligt nu ter besluitvorming voor. Het uitvoeringsprogramma wordt op een later moment ter informatie aan u aangeboden. En het participatiebeleid is in ontwikkeling. Zodra dit klaar is werken we de participatieverordening uit. De verordening vormt hiermee het sluitstuk van ons participatiekader.

Een conceptversie van de participatievisie is op 16 november 2023 ter consultatie aan u voorgelegd. De opmerkingen die u toen heeft gemaakt zijn in de participatievisie verwerkt. De visie is besproken in de raadscommissie op 23 mei 2024 en in de raadsvergadering op 30 mei 2024. In de raadsvergadering op 30 mei is het voorstel door u afgevoerd, nadat een aantal fracties aangaf een verbetering van het document te willen. Genoemd zijn een duidelijker omschrijving van de visie en het opnemen van het begrip beginspraak. De visie is op deze punten en een aantal andere punten die zijn genoemd bij de bespreking op 23 mei herzien.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de participatievisie zetten we een eerste stap in het creëren van een actueel kader om in de gemeente Nijkerk aan participatie te werken.

Argumenten
1.1 We hechten veel waarde aan een goede invulling van participatie.
In de participatievisie leggen we de basis voor een eenduidige en doelgerichte koers. We willen dat participatie bij onze standaard manier van werken gaat horen. We verbreden onze participatie naar alle fasen van het beleidsproces, van probleemstelling tot beleidsvorming en evaluatie. En we versterken onze participatieaanpak naar een herkenbare, moderne en praktische werkwijze. Dit is een ontwikkelproces, waarin we als gemeente én als samenleving stap voor stap groeien door te leren van onze ervaringen. Met dit proces zijn we als gemeente al begonnen. We zijn in het ene beleidsterrein wat verder dan in het andere. Ook de manier waarop participatie inhoud krijgt is niet overal hetzelfde.

1.2 Er is behoefte aan een actueel kader om in de gemeente Nijkerk met participatie aan de slag te gaan.
Het huidige kader om in de gemeente Nijkerk met participatie aan de slag te gaan bestaat uit de inspraakverordening (2006) en de nota Inbreidingslocaties (2012). De inspraakverordening en de nota Inbreidingslocaties zijn verouderd. Met het vaststellen van deze participatievisie wordt een eerste stap gezet in het creëren van een actueel participatiekader.

1.3 De participatievisie is een nadere uitwerking van het beleidsvoornemen zoals dat in de Ontwikkelagenda is verwoord.
In de Ontwikkelagenda 2023-2026 schrijft het college de komende jaren te willen ontwikkelen “naar een samenwerkende gemeente die uitdaagt en ruimte biedt”.

1.4 Met de participatievisie geven we opvolging aan de door u aangenomen motie ‘Participatievisie’ van 29 juni 2023.
In de motie roept u het college op een participatievisie uit te werken.

1.5 Het maken van een participatievisie is in lijn met het advies van de VNG-handreiking ‘Aan de slag met participatie’.
De VNG noemt in haar handreiking naast de participatievisie het participatiebeleid, een uitvoeringsprogramma en de participatieverordening als onderdelen van het participatiekader.

1.6 De participatievisie sluit aan bij de uitgangspunten van het strategisch communicatieplan.
Hoewel twee verschillende disciplines zijn ze met elkaar verbonden en beïnvloeden ze elkaar.

Kanttekeningen
1.2 Voorlopig fungeren de huidige inspraakverordening en de nota Inbreidingslocaties nog als wettelijk kader.
De goede elementen van de nota Inbreidingslocaties worden na evaluatie van deze nota verwerkt in het participatiebeleid. De Inspraakverordening gaat te zijner tijd op in de participatieverordening.

1.5 We beschouwen de onderdelen van het participatiekader niet als een harde chronologische volgorde.
De uitwerking van de eerste drie onderdelen van het participatiekader vindt deels gelijktijdig plaats. Het uitvoeringsprogramma en het participatiebeleid worden momenteel uitgewerkt. Na het participatiebeleid vormt de participatieverordening het sluitstuk van ons participatiekader. Uiteindelijk zal het participatiekader in de gemeente Nijkerk dus uit vier onderdelen bestaan, die van ‘op hoofdlijnen en abstract’ naar ‘specifiek en concreet’ gaan.

Financiën
Als vervolg op de participatievisie worden concrete voorstellen uitgewerkt voor de implementatie. Voor de dekking kijken we naar de bestaande uitgaven voor participatie. Mogelijk zijn er extra middelen nodig. Als dat inderdaad het geval is zullen we met een onderbouwd voorstel komen hoe we de extra middelen willen dekken.

Communicatie
De uitwerking van de participatievisie vindt plaats in het participatiebeleid. Bij het maken van het participatiebeleid worden externe partijen betrokken die veel met participatie te maken hebben, onder wie projectontwikkelaars en architecten. Over de participatievisie zelf wordt niet actief extern gecommuniceerd. Zie verder ook het kopje 'Vervolg'.

Vervolg
1. *Zomer 2024: in gesprek met externe stakeholders over de nota Inbreidingslocaties en participatiebeleid*
   Komende zomer evalueren we het participatiedeel van de nota Inbreidingslocaties met externe stakeholders die veel met participatie in de gemeente Nijkerk te maken hebben, zoals projectontwikkelaars, de WSN, ruimtelijk adviseurs en architecten en partijen uit het sociaal domein. We vinden het belangrijk te weten hoe deze partijen over participatie denken en hun inbreng mee te nemen bij het opstellen van het participatiebeleid.
2. *Najaar 2024: consultatie over de nota Inbreidingslocaties*
   In een consultatie met u evalueren we de nota Inbreidingslocaties. We delen de reacties van de stakeholders en inventariseren de waardevolle punten die een plek moeten krijgen in het nieuwe participatiebeleid.
3. *Kwartaal 2025-1: ter besluitvorming voorleggen van het participatiebeleid*
   De reacties van maatschappelijke partners en marktpartijen op het conceptparticipatiebeleid worden hierin meegenomen. Het participatiebeleid leggen we in het eerste kwartaal van 2025 aan u voor.
4. *Het sluitstuk: de participatieverordening*
   We gaan de huidige inspraakverordening verbreden naar een participatieverordening, met regels die aan inwoners helder maken hoe participatie in onze gemeente mogelijk is en hoe wij de betrokkenheid van inwoners, naast de voorbereiding, ook bij de uitvoering en evaluatie van het beleid willen vormgeven. We leggen de participatieverordening zo snel mogelijk na het vaststellen van het participatiebeleid ter besluitvorming aan u voor, uiterlijk binnen twee jaar na het aannemen van het wetsvoorstel 'Wet versterking participatie op decentraal niveau'

Bijlage
Bijlage: Participatievisie gemeente Nijkerk 2024-2026

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer drs. J.G. de Jager	de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2024-003

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 2 april 2024 en 24 juni 2024

b e s l u i t :

1. De participatievisie Nijkerk 2024-2026 (versie 24 juni 2024) vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk van 19 september 2024,

de griffier,	de voorzitter,
mevrouw A.G. Verhoef-Franken	de heer mr. drs. G.D. Renkema